

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

მოქალაქეობა

მოქალაქეობა, პირის პოლიტიკური და სამართლებრივი კავშირი რომელიმე სახელმწიფოსთან.

მ-ის ცნება ანტ. საბერძნეთის ქალაქებისა და ქალაქ-სახელმწიფოებიდან იღებს სათავეს. **მ**. ენიჭებოდათ ქონების მესაკუთრეებს, მაგრამ არა ქალებს, მონებს ან საზოგადოების უღარიბეს წევრებს. საბერძნეთის ქალაქ-სახელმწიფოს მოქალაქეს ჰქონდა არჩევნებში მონაწილეობის უფლება, ეკისრებოდა გადასახადების გადახდა და სამხედრო სამსახური.

შუა საუკუნეების საქართველოში **მ**-ებად იწოდებოდნენ თბილისში მუდმივად მცხოვრები სახელმწიფო ყმა ვაჭარ-ხელოსნები, რ-ებიც ქალაქში ფლობდნენ უძრავ ქონებას და იხდიდნენ სახელმწ. გადასახადს.

მოქალაქეს მინიჭებული აქვს ამა თუ იმ სახელმწიფოს მიერ გარანტირებული უფლებები, სარგებლობს სახელმწიფოს დაცვით და აკისრია მოვალეობები (გადასახადების გადახდა, სამხედრო სამსახური). **მ**. პირს ანიჭებს იმ უფლებებს, რაც არ გააჩნიათ უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს და **მ**-ის არმქონე პირებს. ეროვნება ყოველთვის არ არის **მ**-ის იდენტური. უცხოელის საპატიო **მ**. არ წარმოშობს ქვეყნის მოქალაქეებისთვის განსაზღვრულ უფლებებსა და მოვალეობებს. პირი, რ-იც ერთი ქვეყნის მოქალაქეა, განსაზღვრულ შემთხვევებში შეიძლება იყოს სხვა ქვეყნის მოქალაქეც.

მ. მოიპოვება დაბადებით და ნატურალიზაციით. ნატურალიზაცია ნიშნავს უცხოელის ან **მ**-ის არმქონე პირისათვის მისივე მოთხოვნით ან თანხმობით **მ**-ის მინიჭებას გარკვეული პირობების დაკმაყოფილების შემთხვევაში. **მ**-ის მსგავსი დაცვით შეიძლება

სარგებლობდეს საპაერო ან საზღვაო ხომალდები.

საქართველოში მ-ის ძირითად პრინციპებს, მისი მოპოვებისა და შეწყვეტის საფუძვლებს ადგენს საქართვე. ორგანული კანონი „საქართველოს მოქალაქეობის შესახებ“ (2014).

საქართველოს მ-ს დაბადებით მოიპოვებს პირი, რ-ის დაბადების მომენტისათვის მისი ერთ-ერთი მშობელი საქართველოს მოქალაქეა; საქართველოს ტერიტორიაზე სუროგაციით დაბადებული პირი, თუ მისი მშობლების მოქალაქეობის ქვეყანა მას საკუთარ მოქალაქედ არ მიიჩნევს; მოქალაქეობის არმქონე პირთა შვილი, რ-იც საქართვე. ტერიტორიაზე დაიბადა; საქართვე. ტერიტორიაზე დაბადებული პირი, რ-ის ერთი მშობელი საქართველოში სტატუსის მქონე მ-ის არმქონე პირია, ხოლო მეორე – უცნობია.

ნატურალიზაციის გზით საქართვე. მ-ის მინიჭება შეიძლება ჩვეულებრივი, გამარტივებული, საგამონაკლისო და ალდგენის წესებით.

სხვა ქვეყნის მოქალაქეს უფლება აქვს მოითხოვოს საქართვე. მ. საქართვე. პრეზიდენტმა მ. საგამონაკლისო წესით შეიძლება მიანიჭოს სხვა ქვეყნის მოქალაქეს, რ-საც საქართვე. წინაშე განსაკუთრებული დამსახურება აქვს ან რ-ისთვისაც მ-ის მინიჭება სახელმწ. ინტერესებიდან გამომდინარეობს.

საქართვე. მოქალაქე შეინარჩუნებს მ-ს, თუ იგი სხვა ქვეყნის მ-ის მოპოვებამდე საქართვე. სახელმწიფოსგან მიიღებს თანხმობას მ-ის შენარჩუნებაზე.

საქართველოს მ-ის მინიჭების, შენარჩუნების, მინიჭებაზე უარის თქმის ან შეწყვეტის საკითხზე საბოლოო გადაწყვეტილებას იღებს საქართვე. პრეზიდენტი.

ი. უჭმაჭურიძე
